

**PHÁT TRIỂN NGÀNH LOGISTICS:
ĐÓN VẬN HỘI MỚI,
NÂNG CAO SỨC CẠNH TRANH**

Là ngành dịch vụ được ví như là những “mạch máu” của nền kinh tế quốc dân, có vai trò quan trọng trong việc kết nối, hỗ trợ và thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, ngành dịch vụ logistics đã có những bước phát triển khá nhanh, tăng trưởng bình quân hàng năm từ 10-15%. Tuy nhiên, để ngành này phát triển tương xứng với tiềm năng, lợi thế địa kinh tế của Việt Nam cần những đột phá mới.

BỜN YẾU TỐ THUẬN LỢI

Bộ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Hồng Diên cho biết, logistics Việt Nam đã có những bước phát triển khá nhanh, tăng trưởng bình quân hàng năm từ 10-15%, bước đầu đáp ứng được yêu cầu của các khách hàng trong nước và quốc tế, đóng góp quan trọng trong việc đưa tổng kim ngạch xuất, nhập khẩu của Việt Nam năm 2021 duy trì mức tăng trưởng hai con số, đưa Việt Nam vào nhóm 20 nền kinh tế hàng đầu về thương mại quốc tế.

Theo Thứ trưởng Bộ Công Thương Đỗ Thắng Hải cho biết, ngành logistics Việt Nam đã có sự phát triển mạnh mẽ. Chỉ số hoạt động logistics gần đây nhất của Ngân hàng Thế giới xếp Việt Nam đứng thứ 39 trên 160 quốc gia và đứng thứ 3 trong khu vực Đông Nam Á, đây cũng là kết quả cao nhất mà Việt Nam từng đạt được. Bên cạnh đó, logistics cũng là một trong những ngành tăng trưởng nhanh và ổn định nhất của Việt Nam với mức tăng trưởng trung bình 14-16% mỗi năm, đóng góp vào GDP từ 4-5%.

Đến nay, cả nước đã có khoảng 30.000 doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực logistics với khoảng 5.000 doanh nghiệp hoạt động chuyên nghiệp. Đó là những tín hiệu rất đáng mừng cho triển vọng phát triển của ngành logistics của Việt Nam.

Nhấn mạnh những vận hội mới của ngành logistics Việt, Thứ trưởng Bộ Công Thương Trần Quốc Khánh cho biết, dù trong ngắn hạn, kinh tế Việt Nam vẫn phải đối mặt với nhiều rủi ro, trong đó rủi ro lớn nhất là dịch bệnh nhưng triển vọng tăng trưởng kinh tế của Việt Nam vẫn được đánh giá là rất tích cực. Thời gian tới, có bốn yếu tố thuận lợi có thể tạo đà cho sự phát triển và ngành dịch vụ logistics Việt Nam.

Thứ nhất, kinh tế thế giới và Việt Nam sẽ có sự phục hồi mạnh mẽ, được hỗ trợ bởi các chính sách kích thích tăng trưởng hiệu quả. Thứ hai, Việt Nam vẫn đang tiếp tục hội nhập sâu rộng với nền kinh tế thế giới và tăng trưởng xuất nhập khẩu dự kiến còn tiếp tục ở mức cao. Bên cạnh 15 hiệp định thương mại tự do đã ký, thì Hiệp định RCEP sẽ có hiệu lực từ ngày 1/1/2022 và các nước tham gia Hiệp định sẽ tạo ra một khối thương mại tự do chiếm 30% dân số

cũng như 30% GDP toàn cầu. Trong ngắn hạn, có thể RCEP chưa mang lại kết quả rõ rệt, tuy nhiên, trong trung hạn chắc chắn sẽ tạo ra một khu vực thương mại tự do lớn, sẽ tạo ra các chuỗi cung ứng mới trong khu vực và đây cũng sẽ là một nguồn cầu mới và động lực mới cho ngành dịch vụ logistic của Việt Nam phát triển. Thứ ba, Việt Nam nằm trong Top các nước có tốc độ tăng trưởng TMĐT cao nhất khu vực Đông Nam Á. TMĐT Việt Nam trong 5 năm tới dự kiến sẽ đạt 29% và tới năm 2025 quy mô TMĐT trong nước sẽ đạt khoảng 52 tỷ USD. Hàng hóa của TMĐT đòi hỏi phải được chuyển phát nhanh đến người tiêu dùng. Đây cũng là mảnh đất màu mỡ cho các doanh nghiệp logistics Việt Nam.

Thứ tư là logistics ngày càng nhận được sự quan tâm của Chính phủ, các bộ, ngành, địa phương... Trước bối cảnh như vậy, ông Khánh đề nghị ngành logistics cần cùng với Nhà nước tiếp tục hoàn thiện cơ chế, chính sách về logistics và các lĩnh vực có tác động đến sự phát triển của ngành; cắt giảm, đơn giản hóa thủ tục hành chính cũng như các hoạt động kiểm tra chuyên ngành. Thứ trưởng cũng đề nghị, Hiệp hội doanh nghiệp dịch vụ logistics Việt Nam với vai trò chủ chốt cần kết nối các doanh nghiệp trong ngành và tạo ra các doanh nghiệp đầu đàn hợp tác, chia sẻ các lợi thế để giảm chi phí logistic và tạo ra sân chơi lành mạnh, tăng tính cạnh tranh trong ngành, gắn kết doanh nghiệp xuất nhập khẩu, doanh nghiệp dịch vụ logistic với nhau.

Theo Bộ Công Thương, với việc các hiệp định thương mại tự do thế hệ mới đã và đang đi vào hiệu lực, như Hiệp định thương mại tự do Việt Nam - EU (EVFTA), Hiệp định Đối tác toàn diện và tiến bộ xuyên Thái Bình Dương (CPTPP); Hiệp định thương mại tự do Việt Nam - Vương quốc Anh (UKVFTA)... các doanh nghiệp Việt Nam có nhiều cơ hội để tăng cường trao đổi thương mại, đẩy mạnh xuất khẩu hàng hóa sang các thị trường khu vực Âu, Mỹ. Trong bối cảnh đó, các yếu tố liên quan đến logistics đóng một vai trò hết sức quan trọng trong việc nâng cao sức cạnh tranh cho doanh nghiệp, mở ra cánh cửa cho nhiều ngành hàng xuất khẩu của Việt Nam.

ĐƯA VIỆT NAM THÀNH TRUNG TÂM LOGISTICS CỦA KHU VỰC

Tuy nhiên, Thứ trưởng Đỗ Thắng Hải nhấn mạnh, trong một bức tranh tổng thể có phần khởi sắc, chúng ta cũng phải nhìn nhận một thực tế đó là ngành logistics nước nhà vẫn phải đối mặt với rất nhiều thách thức. Trong đó, nổi bật là các vấn đề về chi phí dịch vụ, các nút thắt về cơ sở hạ tầng kho bãi, thiết bị, nhân lực...

Đặc biệt dịch bệnh COVID-19 đã tác động tiêu cực lên ngành logistics toàn cầu, gây ra một số khó khăn. Đó là tình trạng ùn tắc trên các tuyến vận tải container, tình trạng thiếu container rộng tiếp nối từ năm 2020 đến nay và hiện nay vẫn đang tiếp tục ảnh hưởng trực tiếp tới xuất khẩu Việt Nam khi rủi ro dịch bệnh bùng phát vẫn chưa được kiểm soát hoàn toàn tại nhiều nơi trên thế giới.

Các chuyên gia kinh tế cho rằng, dòng dịch chuyển thương mại, đầu tư toàn cầu đã và đang đòi hỏi Việt Nam phải có những giải pháp thiết thực và kịp thời để nâng cao sức cạnh tranh cho ngành logistics nước nhà, từng bước hiện thực hóa mục tiêu đưa Việt Nam thành trung tâm logistics của khu vực. Vì vậy, làm thế nào để các doanh nghiệp xuất khẩu và doanh nghiệp logistics của Việt Nam có thể vượt qua những khó khăn, tận dụng được tối đa các cơ hội mà khu vực thị trường châu Âu, châu Mỹ mang lại là một câu hỏi không dễ giải đáp.

PGS. TS. Nguyễn Thanh Chương, Phó Chủ tịch Hiệp hội Phát triển nhân lực logistics Việt Nam nhấn mạnh, phát triển nhân lực logistics - yếu tố then chốt nâng cao năng lực cạnh tranh dịch vụ logistics. Để nâng cao năng lực cạnh tranh phát triển dịch vụ logistics Việt Nam, Chính phủ đã đặc biệt quan tâm và ban hành kế hoạch hành động nâng cao năng lực cạnh tranh và phát triển dịch vụ logistics Việt Nam đến năm 2025 với các nhiệm vụ đào tạo nâng cao nhận thức và đặc biệt là nâng cao chất lượng nguồn nhân lực.

Nhân lực sẽ là yếu tố cơ bản quyết định năng lực cạnh tranh và bứt phá cho Việt Nam trong 10 năm tới, nhưng hiện nay cơ bản chúng ta đang thiếu và yếu về nhân lực. Do vậy, phải nâng cao được chất lượng nguồn nhân lực trong hội nhập khu vực và quốc tế.

Về thực trạng nguồn nhân lực, theo Bộ Công Thương, tính đến năm 2020, nước ta cần khoảng 2,2 triệu nhân lực về logistics nhưng công tác đào tạo hiện chưa đáp ứng yêu cầu. Do vậy, đây là cơ hội rất lớn để việc đào tạo nhân lực logistics Việt Nam phát triển.

Trên thực tế, để giải quyết khó khăn về nhân lực thời gian qua, đa phần các doanh nghiệp lựa chọn giải pháp đào tạo tại chỗ, đào tạo ngay hoặc đào tạo trực tiếp.

Hiện nay, ngoài Đại học Kinh tế quốc dân có đào tạo thạc sỹ và tiến sỹ liên quan đến logistics, nhiều trường khác cũng đã mở trường đào tạo ở bậc trung cấp và dạy nghề về lĩnh vực này. Đây là tín hiệu đáng mừng, tuy nhiên việc đào tạo ở nước ta vẫn còn một số hạn chế ảnh hưởng đến chất lượng nguồn nhân lực logistics.